

מ"ו הא"ל עכ"ל א"ל
לפ"ס ת"ר - ה"ל"ג ס"ל"ג א"ל
(כ"ג)

ליקוטי תורה על הפרשיות

פרשת בראשית: א] ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. וכתב רש"י, חוסיף היא בששי בגמר מעשה בראשית לומר שהתנה עמהם ע"מ שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. ואמר בזה הגר"א עפ"י הפסוק (בידמיה) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא עמתי, דלקיים התנאי (בכדי שיתקיימו מעשה בראשית) לא סיני בקבלת התורה, אלא בעינן שימשיך כלל ישראל ללמוד את התורה תמיד ביום ובלילה [וכן הוא בספר גפתי], ואשר מה"ט, כשייסד הגר"א מוואלאזין את הישיבה, התקין שתמיד יהיו שמה תלמידים תלומדים תורה - ביום ובלילה, כדי שתוכל הישיבה שלו (לכדה) לקיים את מעשה בראשית, ואלו שלמדו בלילה, היו ישנים ביום, ואלו שלמדו ביום היו ישנים בלילה. ואף בשבת אחה"צ בין מנחה למעריב, דנהגו שלא לקבוע מדרש מפני שאז מת משה רבנו, ותי"ח שמת בימ"ד בטלים, ע"י או"ח ס"י רצ"ב ס"ב, ונהגו אז ללמוד בוואלאזין דברים קלים כפרשת השבוע או פרקי אבות, מכל מקום בחרו בתלמיד אחד שימשיך ללמוד כדבני, ובתקופה אחת היה זה שהיה יודע אח"כ כהרב מקריטשוי, והיה יושב ולומד שו"ע חו"מ, ובקי היה באמת אח"כ בחו"מ. ואף במוצאי יוה"כ, כשהלכו כל תלמידי הישיבה לאכול, היה יושב הג"ר הערשל ל"ב בבית המדרש ולומד, עד שגמר הראשון מהתלמידים אכלתו וחזר לבית המדרש ללמוד, ורק אז עזב הנצי"ב את בית המדרש, בכדי לקיים את אזהרת הגר"א.

ב] ב] (ב"ה) וכל שיהא השדה טרם יהיה בארץ, וכל עשב השדה טרם יצמח, כי לא המטיר ד' אלקים על הארץ, ואדם אין לעבד את האדמה. ופרש"י, וכל עשב השדה עדין לא צמח, ובשלישי שכתוב תוצא הארץ, לא יצאו, אלא על פתח הקרקע עמדו עד יום ששי, ולמה, כי לא המטיר, ומי"ט לא המטיר, לפי שאדם אין לעבד את האדמה, ואין מכיר בטובתם של גשמים, וכשנא אדם, וידע שהם צורך לעולם, התפלל

ועל כן רצה רבנו בתורת הצלה פורתא - להציל את נפשם לכל הפחות לחיי שעה - ולאחר עונש מיתתם עד יום ראשון. ולמעשה הזכיר לנו רבנו שיצא קלקול מהצעתו, שהרב של ביתהסוהר השתדל אצל פקידו הממשלה שלא יענישום ביום השבת קודש, והקדימו מיתתם לערב שבת.]

□ □ □

בהפלת עוברי: אף דפשוטות סוגיית הגמי סנהדרין (עב): מורה דאין שם איסור רציחה עד שהוציא ראשו, עיי"ש בפד"ש"י, אך כידוע יש לו להרמב"ם שיטה אחרת בהבנת דברי הגמי שמה, וכששאלתו אחד מהרבנים בזה הלכה למעשה, השיבו, שקשה לו להכריע בזה לדעת גוד דעת הרמב"ם.

האטיקה מחייבת לו שיעשה את הטוב ואת הנכון. והאטיקה הוא ענין של יופי, חמלי בדעת בניא, ומשתנה מופו למון, וממדינה למדינה, ואין שמה חיוב לנהג עפ"י אטיקט אלא בני אנשים אחרים, והוא מטעם כבוד הבריות, שלא ללול בכבוד האולת, ולעשות בפניו דברים שיתגנה בהם. וזה היה עיקר ההבדל שבין שם יופת, ששם נתאמץ והתחיל בדבר כיוסו ערות אביו, אעיפ שלא היה שום לחץ מאחרים, כי הבין עפ"י אטיקה שמון לעשות כן, להציל את אביו מן הכושה. ולפיכך גם בניו לטלית של ציצית, ועי מייא לאויח נסי" ח"י סי"ק (י"ג) בשם כתבי הארז"ל, דמן הנכון ללבוש הטלית קטן בדוקא תחת בגדיו, ושרק חוטי הציצית יהיו מבוהץ וכי. ונראה לפרש, שלפיכך זכו בניו לטלית של ציצית, כלומר, שזכו לעשות מצוות בגדים שאינם נראים וניכרים לשאר בניא, כי אדרבא, הוא לובשם תחת בגדיו, כי שם חרי הבין היטב ענין אטיקה, שמחוייבים לעשות הטוב והנכון אפילו אין שם ראיא, ואפילו אינו מן המקובלים לעשות הטוב והנכון אפילו אין שם. אך יפת לא השתתף במצוה זו מפני שהבין מעצמו שכן הוא מן הנכון לעשות, אלא רק לאחר שראה שכן עשה שם, וששם יסתכל עליו בעין יפה אם ישתתף גם הוא במצוה זו של כבוד אביו, אז ורק אז סייע בידו, מפני שהאטיקט חייבה כן — באותו המעמד, ושכן הוא מן הנמסר. ועל כן זכו בניו לקבורה, שענינו ויסודו מטעם כבוד הבריות, וזוהי נמי כונת הברכה שברכנוה, יפת אלקים לופת, שהקבי"ה נתן לו רגש של יופי ושל נמוס ושל אטיקט, אך השכינה תשרה בישראל, באהלי שם, דלהשראת השכינה לא מספיק באטיקט, אלא בענין שיהגו בניא עפ"י האטיקה המוחלטת והיושר הנכון.

□ □ □

פרשת לך לך: וגם את הנוי אשר יעבודו דן אנכי, ולא כתוב אדון, וכאר בזה הר"ח בדרשתו, דאילו היה כתוב אדון, היה משמעו שהקבי"ה ישמש כדיון. אבל השתא דכתוב דן — משמעו לסדר הטענות כבעל-הדין. כלומר, שהקבי"ה הוא בעל-דינם של ישראל. והזכיר בדרשתו את דברי המדרש רבה לבראשית (פי פ"ג על הפסוק ויהי בהקשרתה בלדתה), כתוב אחד אמר נצב לריב ד', וכתוב כי שם אשב לשפוט את

עליהם, וירדו וצמחו האילנות והדשאים. וצריך להבין, מנין לו לרש"י לפרש בפסוק שהתפלל עליהם, דאיפה מרומי כאן בפסוק זה ענין תפילה. וכן צריך להבין כפל לשון הפסוק. וכל שיה השדה טרם יהיה בארץ היינו הד' עם וכל עשב השדה טרם יצמח. ועוד קשה, דאיכא קצת סתירה בין שתי הלשונות אשר לכאורה משמעותן כפפל הענין במלים שונות. דמתחילה כתוב — טרם יהיה בארץ, דמשמע דליכא שיה כלל, ולכסוף כתוב, טרם יצמח, דמשמע דאיהיי דהיה שמה עשב, אלא שהיה בתוך הקרקע, ולא התחיל עדיין לצמח. והנראה לומר בכונת רש"י, שהבין לשון שיה בפסוק זה במשמעות של תפילה, וכנמי ברכות (כו:). שיצחק תיקן תפילת מנחה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיהיה אלא תפילה שנאמר תפילה לעני כי יעטף ולפני ד' ישפוך שיתו. וממילא הי"פ דקרא, וכל שיה השדה טרם יהיה בארץ, שעדיין לא הייתה שום תפילה כלל בעולם על ענייני השדה, כלומר, על הגשמים הנצרכים לגידול השדה, וכל עשב השדה טרם יצמח, שאף שהיה שמה העשב מיום השלישי, מכל מקום לא צמח עדיין מלמעלה לקרקע, אלא עומד היה שמה מתחת לקרקע, וממתין לגשמים, כי לא המטיר ד' אלקים על הארץ, כי רצה להמתין בגשמים עד לאחר שיהיה שמה שיה השדה ותפילה בעד הגשמים, ובה מיושבים היטב כל ג' הקושיות שעוררנו. (נשמעת'.)

□ □ □

פרשת נח: (ט,כב) ויקח שם ויפת את השמלה... ויכסו את ערות אביהם וגו'. ופרש"י, אין כתוב ויקחו אלא ויקח, לימד על שם שנאמר במצוה יותר מיפת, לכך זכו בניו לטלית של ציצית. ויפת זכה לקבורה לבניו שנאמר אתן לגונו מקום שם קבר וכי. ועי"ש בהמשך הפסוקים שביד ד' לבנו יפת וא"ל, יפת אלקים לופת וישכון באהלי שם, ופרש"י, שישרה שכינתו בישראל.

והנראה לומר בזה, דב' עניינים נפרדים המה, אטיקה* ואטיקט**, האטיקה מחייבת לאדם לעשות הטוב והישר אפילו כשהוא בניו לבין עצמו, ואין שמה בניא אחרים הרואים אותו שישבחו אותו. ואדרבא, אפילו כשיש שם אחרים שיגנו אותו בעד מעשיו ויזלזלו בו, מכל מקום

* מוסריות
** נמוס ודרך ארץ

קעה בראשית יד לך לך אונקלוס

ותי עשמו יקרי ביתיה חלה
 מאה ותמי עשר ודרך עד הן
 באתי שמונה עשר ושליש מאות וירדה
 ערדן: ויתלק עליהם וליקה הוא
 זעבדיו ויפם נירדפם ערדחנה אשר
 משמאל לקמשק: וישב את כל

לגמ בודר

למית, והוא לטן החמלה כנסה האדם או בלי
 לחממה שהוא עמיד לעמוד בה, וכן (משל כד) חקר
 לגמר, חוכמה הכנסה (גמ' י), חוכמה בבית (גמ' י)
 א, ונעמי קורין לו חילוניי: השבונה עשר וגי'
 רעיוני אמרו אליהם לכו הכי, והוא מנין
 גמטריא של שמו (היינו יג' עד דן, שם שש
 בוקרי, שראה שמרדכי בניו להמניח שם על שמה
 יג'): (טו) ויחלק עליהם. לפי ששמו שלם
 במתקולא ויחלק הוא ועבדיו עליהם לילה, כדרך
 הרחפים שמחפלים אחר הרחפים* כשנרדפה אז
 לבלו זה לבלו: לילה, כלומר אחר ששכח לא
 נמנעו* מלרדפם, ויח' יכ' שחלקו ללילה, ובעליו
 הראשון נעשה לו גם, והלוי הכי שמרדך לו ללילות
 וכן קורא חוכמי' גי' עשרת כוכבים שמקורה
 שיש חממה * בחממה * גמ'

ע"כ שוק דבריו: לא והחמה נקרא על זמן שאין רגיל בו: לב) כי למה לו לידת היין היה מתקן העיקר שהיה
 והלי השנה (רא"ש), ומה שמה ששם כמו דוקא בן, וכי היה זה עיר תמר שלם, אלא הלי מני עולה ובי (בב"ש),
 והכמו קראו דן על שם העמיד (מ"ל): לב) כי גלי מירוס חממה שחלק את הלילה, והה לן לו שער לפי פשוטו, אלא
 ע"י מירוס מירוס שחלק את חממה מלי שלם לך זה והלוי לך אחר (ועיין לקמן בפסוק כ"ד האין היה האלקים) כדי
 למכס ולחכום מיר דרדום, והה מחממה חממה, ודבר זה היה ללילה, וחקר כ"ד, ולאשמשין על מניע אמו ששמה
 לילה ופי עליהם בשנים שבעל החלום, ולפי מדרשו נכון הוא גלי מירוס, שאמר חלק את הלילה לשנים, גם את ערך
 המוקף גי'ם, אלא גם זה נלמד מפי חממה ששמה ב' מיטות, הוא ועבדיו* גלי פסוק, גם מיטת עליהם לא אמי שמיר
 (רא"ש): לד) החממה, כי למה לזמן אמו שהוא שממאל להחלק מה יוסף חם כה, ממ"ד, מי שידע היין הוא דמק
 אור דרדום

ישראל כיון שנמלא בסיחון הורג לבס כמו כן לוע והיווה כן אחי אברהם, ולזה רוח הכחוש בחרמיו
 הכס היווה כן אחיו של איש שלומס קף על פי כן וישמע וגו' כי נשכה אחיו* פירוש שנשכה אחר
 כיון שנמלא בכחוס הורג לבס, ובה מלאנו נחם שדוע שהיה אחיו של אברהם ובה גלו כי היווה
 רוח לנעם אברהם אשר לא קרא לנעם לך מלכים אברהם ס"ה) ולזה רך אחריהם ויכס, ואם תלמד
 לנשיב לוע ואם לא שילמו או יכס כאשר הכס, כלא כדון הוא ע"ד מלכים שלקחוהו מחך העיר
 אלא כעטס הוא לכוות שדוע היה להם לוע סוודות כסס, ויש לומר שמה שלע אומרים עכ"ו
 אור בודר

פ"ו ולא אמר כי נשכה לוע. פ"ו ואם כן הנה שמה יחזרו אחיו, לא יזיעו לכל ילמס עמסה.

קעה בראשית יד לך לך אונקלוס

ותי עשמו יקרי ביתיה חלה
 מאה ותמי עשר ודרך עד הן
 באתי שמונה עשר ושליש מאות וירדה
 ערדן: ויתלק עליהם וליקה הוא
 זעבדיו ויפם נירדפם ערדחנה אשר
 משמאל לקמשק: וישב את כל

לגמ בודר

למית, והוא לטן החמלה כנסה האדם או בלי
 לחממה שהוא עמיד לעמוד בה, וכן (משל כד) חקר
 לגמר, חוכמה הכנסה (גמ' י), חוכמה בבית (גמ' י)
 א, ונעמי קורין לו חילוניי: השבונה עשר וגי'
 רעיוני אמרו אליהם לכו הכי, והוא מנין
 גמטריא של שמו (היינו יג' עד דן, שם שש
 בוקרי, שראה שמרדכי בניו להמניח שם על שמה
 יג'): (טו) ויחלק עליהם. לפי ששמו שלם
 במתקולא ויחלק הוא ועבדיו עליהם לילה, כדרך
 הרחפים שמחפלים אחר הרחפים* כשנרדפה אז
 לבלו זה לבלו: לילה, כלומר אחר ששכח לא
 נמנעו* מלרדפם, ויח' יכ' שחלקו ללילה, ובעליו
 הראשון נעשה לו גם, והלוי הכי שמרדך לו ללילות
 וכן קורא חוכמי' גי' עשרת כוכבים שמקורה
 שיש חממה * בחממה * גמ'

פ"ו ולא אמר כי נשכה לוע. פ"ו ואם כן הנה שמה יחזרו אחיו, לא יזיעו לכל ילמס עמסה.

הגילוי הנפלא של רבי צדוק הכהן זי"ע:

אברהם אבינו לקח עמו את אליעזר בגימטריא שי"ח אחד יותר ממספר יאו"ש!

|| תרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

בפרשתנו פרשת לך לך (בראשית יד):
"וישמע אברם כי נשבה אחיו, וירק את הניכוי
ילידי ביתו שמונה עשר ושלוש מאות וירדף
עד דן. ופירש רש"י: "רבותינו אמרו (מדרים
לב, ב"ר מג ב) אליעזר לבדו היה, והוא מנין
גימטריא של שמר".

ויש לתמוה הפלא ופלא, מאחר שאברהם
לקח עמו רק את אליעזר, לשם מה כתוב
בתורה שלקח עמו ילידי ביתו: "שמונה עשר
ושלוש מאות", שעל ידי זה אפשר לטעות
שלקח עמו ילידי ביתו כמספר הזה, ולא כתוב
בפירוש שלקח עמו רק את אליעזר.

הקב"ה השפיע כח לאליעזר כמו שי"ח ילידי ביתו

כבר הרגיש בכך רבינו בחיי שמפרש ענין
זה כמין חומר, [ראה ב"חמת סופר] שכתב
מעצמו ביאור זה, כי מתחילה אכן נצטרפה
לאברהם שי"ח ילידי ביתו, אלא שאחר כך
הזהיר אברהם מקרא שכתוב (דברים כ ח):
"מי האיש הירא ודן הלכב ילך וישוב לביתו
ולא ימס את לב אחיו כלבבר, ודרשו במשנה
(סוטה מד): "הוה המתירא מן העבירות
שבירד, וחזרו כל שי"ח ילידי ביתו למקומם,
מלבד אליעזר העבד האמון שנשאר להילחם
עם אברהם.

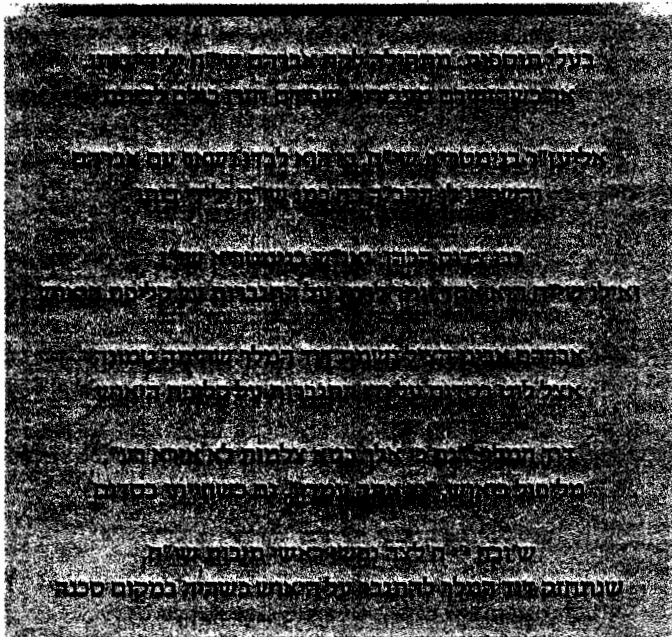
הנה הדברים בלשון קדשו:

"ובמדרש שמונה עשרה ושלוש מאות זה
אליעזר שעולה בגימטריא שלש מאות שמונה
עשרה, ויש לשאול כי לפי המדרש הזה שמונה
עשר ושלוש מאות אינו כפשוטו אלא חידה על
אליעזר לבדו, ואין לנו להוציא המקרא מיד
פשוטו, שהרי הכתוב מעיד על ילידי ביתו שהם
שלש מאות שמונה עשרה.

אבל הענין היה כי כל המספר הזה היו
ילידי ביתו של אברהם אוכלי שולחנו, ואחר
שמדדו לצאת למלחמה מיעט אותן ורקנו,
לפי שהוכות הא המנח לא ירבי עם, ולכן
צוה שיחזרו כל התוסאים כדן תורה ביצאי
מלחמה, שאמד הכתוב (דברים כ ח) מי האיש
הירא ודן הלכב ילך וישוב לביתו, והוה
לשון וירק שכלל לשון זין, ולשון מיעט
מלשון רק, וכיון שתמעטו מצא אברהם את
עצמו עם אליעזר לבדו.

רעיון זה מבואר גם ב"דעת זקנים" לבעלי
התוספות, אך עם הוספה כי אחרי שעזבו
את אברהם שי"ח ילידי ביתו, השפיע הקב"ה
לאליעזר שנשאר עם אברהם כח כמספר כל
שי"ח ילידי ביתו:

"וירק את הניכוי וגו', שאמר להם אברהם
למלחמה אנו יוצאים, מי האיש הירא מעבירות
שבירד ילך וישוב לביתו, כיון ששמעו כי הלכו
חזרו ורקו, ולא נשאו עם אברהם כי אם אליעזר
עבדו, אמר לו הקב"ה לאברהם, הניחו אותך
כולן, חייך אני נתון כח לאליעזר כנגד כולן,
ומנין אותיות של אליעזר יעלו למנין י"ח ושלוש
מאות".

מונת על צהארו של אדם אל ימנע עצמו מן
הדומים".

והנה תיבת אי"ש עולה בגימטריא שי"ח,
נמצא כי שי"ח שהוא אחד יותר מתיבת אי"ש
מדמז על ההתגברות על האיש, והוה הענין
שלקח עמו שי"ח ילידי ביתו, וכל שכן שלקח
עמו רק את אליעזר שעולה שי"ח, לרמז כי
על אף היותו מיעט לגבי כל המלכים שנלחם
עמם, הגבר על קליפת אי"ש ותלחם עמם
מלחמת חרמה, ולחביבות הדברים הכה נלמד
יחד מעט מלשון קדשו:

"אין יתירי להתיאש משום דבר, בין
בעיני והגן, כמו שאמרו (ברכות י) אפילו חרב
חדה על צהארו אל ימנע מהדומים, בין בעיני
הנפש, אפילו נשתקע למקום שנשתקע, וחסא
דברו שאמרו דל (פרשת וידו ר"ט) שאין
תשובה מועלת חס ושלום, או שתשובתו
קשה, או שראוה נצטמו משתקע העלך בעיני
עולם הזה, אל תתיאש כעצמו לחמו שלא יוכל
לפרוש ערו, כי אין איש כלל אבל איש יתירי
והשם יתברך יכול לעזור בכל ענין.

וכל בין אומה הישראלית היה אתר האיש
הגמור, דאברהם ושרה זקנים (בראשית כא
ז) ומי מלל לאברהם הניקה (בנים שרה) וגו',
שלא עלה על דעת אדם עוד לחאפין זה...
אבל באמת מאת ה' הייתה זאת, שיהיה בין
האומה זקיק אתר האיש הגמור, שלא האמין
שום אדם האטילו שרה שותקת ערו, כי זה כל
האדם הישראלי לחאפין שאין להתיאש כלל,
דלעולם השם יתברך יכול לעזור, והיפלא מה
דבר...

אברהם אבינו ע"ה ראש האמת, הוא
שפתו דבר זה שלא להתיאש משום דבר,

אך בין אם נפרש בדרך הפשט שלקח
עמו שי"ח ילידי ביתו, או אם נפרש בדרך רמז
שלקח עמו אליעזר שעולה בגימטריא שי"ח,
עדיין צריך ביאור מה ראה אברהם אבינו שלא
עשה שום דבר בלי יתורים וכוונות, לקחת עמו
למלחמה דוקא כמספר הזה שי"ח, זאת ועוד
שלקח לו לעבד את אליעזר שגם הוא עולה
בגימטריא שי"ח, הלא ברור שאין זה במקרה
אלא ככוונה תחילה, שאם לא כן לשם מה
טרח הכתוב לספר לנו בדיוק מספר ילידי ביתו
שלקח עמו.

אליעזר במספרו נתגבר על קליפה של יאו"ש

כדי לבאר כל זה נקדים ענין נפלא שכתב
הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספר
"דברי סופרים" (אות טז), לבאר מה שלקח
אברהם עמו דוקא שי"ח ילידי ביתו או את
אליעזר שעולה בגימטריא שי"ח, כי כל עצם
מהות קדושתו של אברהם אבינו הוא, שכל
מצב שוהיה, קשה ככל שיהיה, לא נפל אף פעם
ברשת קליפת האיש שטמן לו היצר.

ענין זה מתגלה בבהירות בבנין היסוד של
כלל ישראל, כי אפילו כשאברהם אבינו כבר
היה זקן בן תשעים ותשע שנים, לא התיאש
מאומתו בוד' שהבטיח לו ללדת בן, שימשיך
לטוות את שרשרת הקדושה של כלל ישראל
עד סוף כל הדורות, ומה נשכיל להבין כי
יסוד כל היהדות הוא להיות חזק כסלע איתן
באומותנו בוד', שלא ליפול ח"ו אף פעם ברשת
האישי, כמאמרם (ברכות י): "אפילו חרב חדה

כשנשבה לטו וכבר נתיאשו קצת
דל כן אמר מלך סדום הרכוש
נתיאשו בידי המלכים וקיימו את
אבינו כשינוי רשות, ואברהם אבינו
עם שלוש מאות שמונה עשרה
לדדף אתר ארבעה מלכים, ובגדה
בגימטריא אליעזר.

ומשמעות השם מפורש בתורה
רבינו ע"ה (שמות יח ד) כי אלוקי
ויצילנו וגו', שכבר היה חרב טעמו
השם יתברך יכול לעזור גם אחר
לחתיאש משום דבר, וחדו נמו
מאות שמונה עשרה בגימטריא
הכולל, היינו שמספר זה הוא
איש, ומזה שהשם יתברך
שואדם חושב להתיאש".

"תלת מאה" ותמני סרי עבר

ומה מרמזים הם דברי רבי צדוק
לבאר בזה חידה סתומה
המפרישים בגמרא (סוכה לא):

"היה סבא דאנאי לקיט
אמרה ליה ריש גלוחא וכולמו
גלוחא בטוכה גזולה הוה יתיר
אשגו בה רב נחמן, אמרה ליה
ליה לאבוחא תלת מאה ותמני
קמייהו ולא אשגוהו בה, אמר
פתיקא דא דא ואין לה אלא
בתרגום ללשון קדשו:

"היה זקנה שבאה לפני רבי
ראש הגלות וכל התמנים שבכני
ישבים בטוכה גזולה, צעקה לו
נחמן, אמרה לו, אשה שהיונה
מאות ושמונה עשרה עברתי
אין אנה משגוהים בה, אמר
צעקית היא זו ואין לה אלא

כדי להבין את הפשט של
מה שמבאר בגמרא (סוכה
תיקט "תקנת מריש", פירוש
שאו גב אחד מחבירי קורח
בבנין ביתו, ובסוף נגלה חזק
תובע את רגבו שיחזיר לו
מגד הלכה צריך הגבב להתחזק
עצמו, למרות שיצטרך להאזין
כדי להצאי משם את הקורה.

אבל חכמינו דל תיקט
"תקנת הקורה", שהגבב אטו
לו הקורה עצמו, אלא הוא
תמורת הקורה, וכל כך למען
השבים", פירוש, משום תקנת
אם יצטרך הגבב להורס את
את העצים לבעליהם, ימנע
כדי שלא יצטרך להורס את
שאין הגבב צריך להתחזק
עך השיחו של העצים.

